

Trumpalaikis projektas-konkursas „Minties“ lyderiai

Pavadinimas	Trumpalaikis projektas-konkursas „Minties“ lyderiai
Santrauka / dalykai	Dalykai: geografija, muzika, lietuvių kalba ir literatūra, istorija, technologijos, kūno kultūra.
Tikslinė grupė	Trumpalaikiame projekte dalyvauja visos keturios gimnazijos pirmokų (devintokų) klasės. Baigiamajame konkurse dalyvauja 20 mokinių (po 5 iš kiekvienos klasės).
Mokymo(si) tikslai / ugdomos kompetencijos	Mokymosi motyvacijos skatinimas, pilietiškumo ugdymas, bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimų ir įgūdžių tobulinimas.
Veiklų aprašymas	Lietuvos valstybės atkūrimo dienos paminėjimas. Visoms pirmoms klasėms įteikiamas kelialapis (kvietimas dalyvauti projekte ir jo finaliniame renginyje- konkurse). Du mėnesius ugdymo proceso metu ir laisvalaikio mokiniai ruošiasi konkursui pagal pateiktą planą kelialapyje (projekto-konkurso planas).
Proceso eiga	Geografijos, muzikos, lietuvių kalbos ir literatūros, istorijos, technologijų, kūno kultūros mokytojai ugdymo proceso metu padeda mokiniams ruošti konkursui. Klasių vadovai gali padėti auklėtiniams išsirinkti 5 mokinių komandą, kuri gebėtų atstovauti klasę konkurse. Žiūrėti konkurso planas
Vertinimas	Ugdymo proceso metu mokytojai vertina pažymiais. Konkurso laimėtojai paskelbiami. Apdovanojami visi konkurse dalyvavę mokiniai.
Ugdymo procese naudota medžiaga ir IKT įrankiai / programos	9 klasės geografijos, muzikos, lietuvių literatūros, istorijos vadovėliai, geografijos pratybų sąsiuvinis, žemėlapiai, muzikos, istorijos, geografijos pateiktys, etnografinių regionų patiekalai, sporto inventorius.
Laikas (trukmė) ir mokymo(si) aplinka	Laikas: 2 mėnesiai Mokymosi aplinka: pamokos, klasių valandėlės, savarankiškas ruošimasis laisvalaikio.
Išvados	Integruojami 6 mokomieji dalykai, mokiniai bendrauja ir bendradarbiauja, mokosi tolerancijos.
Ryšiams	Rimalda Vitkevičienė rimaldavit@gmail.com Panevėžio „Minties“ gimnazija

Integruoto geografijos, istorijos, lietuvių literatūros, technologijų, muzikos ir kūno kultūros trumpalaikio projekto ir jo finalinio konkurso planas

Dalyviai: 1a, 1b, 1c, 1d klasių mokiniai.

Žiūri komisija: vyresnių klasių mokinių grupė, mokytojai.

Koordinatorė: Rimalda Vitkevičienė.

Konkurso vieta: teatro salė.

Tikslas: skatinti domėtis gimtojo krašto gamtos, kalbos ir literatūros, istorijos, visuomenės ir kultūros įvairove, formuoti pozityvų požiūrį į supančią aplinką, mokytis bendrauti ir bendradarbiauti, priimti sprendimus, tolerancijos ugdymas.

Uždaviniai: prisiminti lietuvių kalbos ir literatūros, istorijos, geografijos žinias, orientuotis gimtojo krašto aplinkoje, naudojant žemėlapius, susipažinti su tradiciniais regionų valgiais, pasiklausti ir atpažinti etnografinių regionų dainas, žaisti lietuvių liaudies žaidimus ir pritaikyti juos dabartinėmis sąlygomis.

Eiga:

1. Vasario mėnesį skelbiamas trumpalaikis projektas. Projekto pradžia vasario 11 d. Minima Nepriklausomybės diena. Koncertuoja Anykščių Jono Biliūno gimnazijos mokinių grupė „Pepper Tea“. Pirmoms klasėms įteikiami kelialapiai.

Kelialapio pavyzdys

PANEVĖŽIO „MINTIES“ GIMNAZIJA

KELIALAPIS

1-... klasės mokiniams dalyvauti integruoto lietuvių kalbos ir literatūros, istorijos, geografijos, muzikos, technologijų ir kūno kultūros projekto

„MINTIES“ lyderiai

finaliniame renginyje – konkurse.

Projektas skirtas Lietuvos valstybės ir Nepriklausomybės atkūrimo bei Žemės dienoms paminėti.

Konkurso tikslas – surasti naujų „MINTIES“ lyderių grupę.

Projekto eiga:

1. Konkursui klasės ruošiasi mokymdamiesi per pamokas bei laisvalaikiu:

a) lietuvių kalba ir literatūra: skaito knygas ir geba atpažinti kūrinių, autorių;

b) istorija: atpažįsta ir įvardija iškiliausias Lietuvos asmenybes nuo valstybės įkūrimo XIII

amžiuje iki Nepriklausomybės paskelbimo XX amžiuje;

c) geografija: pažįsta Lietuvos žemėlapi (Lietuvos kaimynines šalis, etnografinius regionus, aukštumas, žemumas, upes, ežerus, miškus, miestus, nacionalinius parkus, rezervatus bei kitus geografinius objektus);

d) muzika: dainuoja ir atpažįsta Lietuvos etnografinių regionų dainas;

e) technologijos: ragauja ir atpažįsta Lietuvos regionų valgius;

f) kūno k.: žaidžia lietuvių liaudies žaidimus.

2. Balandžio mėnesį kiekviena klasė išsirenka 5 mokinių – lyderių grupę, pasipuošia skiriamuoju ženklu (emblema, skarele, šalikėliu ir pan.), išsirenka grupės vadovą.

3. I finalinį renginį – konkursą (balandžio 21 d.) atvyksta su gera nuotaika ir puikiomis žiniomis!

Projekto organizatoriai

2. Nuo vasario 11 dienos iki balandžio 21 d. gimnazijos pirmokai per pamokas ir laisvalaikiu ruošiasi konkursui. Išsirenka po 5 klasės mokinius dalyvauti finaliniame konkurse.
3. Balandžio mėn. 21 d. Mokiniai susėda klasių grupėmis. Išklauso konkurso taisykles: klasės komanda atsakinėja trumpai pasitardami, po kiekvienos užduoties užpildo atsakymų lapą, nesinaudodami jokiomis informacinėmis technologijomis. Kilus neaiškumams, grupės vadovas sprendžia, kurio grupės nario atsakymą užrašyti.
4. Konkursą pradeda gimnazijos vokalinė instrumentinė grupė (daina).
5. I kelionę su daina (muzikinis klausimas). Užduotis: atpažinti etnografinio regiono dainą (Priedas Nr.1) ir užpildyti atsakymų lapą (Priedas Nr. 2). Atsakymų lapai surenkami.
6. Geografijos užduotys: I dalis – atpažinti Lietuvos vietovę, parašyti etnografinio regiono pavadinimą atsakymų lape. II dalis – naudojantis kontūriniu žemėlapiu atpažinti geografinius objektus ir įrašyti į lentelę (Priedai: Nr. 3, Nr.4 ir kontūrinis žemėlapis). Atsakymų lapai surenkami.
7. Kūno kultūra: žaidimas (Priedai: Nr.5 ir Nr.6). Vertinamas taškais.
8. Lietuvių literatūros užduotis: vyresnių klasių mokiniai skaito kūrinių ištraukas, pirmų klasių mokiniai turi atpažinti kūrinių ir jo autorių (Priedas Nr.7). Atsakymus rašyti atsakymų lape (Priedas Nr.8). Atsakymų lapai surenkami.
9. Atpažinti etnografinių regionų valgius. Mokiniai ragauja valgius, perskaito pateiktus ingredientus, atpažįsta patiekalus, parašo jų pavadinimus ir etnografinio regiono pavadinimą (Priedai: Nr.9 ir Nr. 10). Atsakymų lapai surenkami.
10. Istorijos užduotis. Atpažinti Lietuvos istorinę asmenybę, parašyti po du jos nuopelnus (Priedai Nr.11 ir Nr. 12). Atsakymų lapai surenkami.
11. Žaidimas (Priedas Nr.5). Žaidžiama, kol bus susumuojami rezultatai, žaidimui vadovauja kūno kultūros mokytoja.
12. Vertinimo komisija po kiekvienos užduoties pildo taškų skaičiavimo lentelę. Po istorijos užduoties baigia pildyti lentelę (Priedas Nr.13).
13. Rezultatų paskelbimas ir apdovanojimai (gimnazijos padėkos raštai, Panevėžio TIC dovanos).

Pastaba: atsakymai pateikiami prieduose (Nr.14 - 18).

Šaltiniai:

1. Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos švietimo ministro 2008-08-26 Nr. ISAK-2433.
2. Irena Kanišauskaitė, Nijolė Šervenikaitė, Saulius Žukas, Literatūros vadovėlis 9 klasei, Vilnius: Baltos lankos, 2005.
3. Žydrė Jautakytė, Kristina Žebrauskaitė-Šileikienė, Muzika, vadovėlis 9 klasei, Kaunas: Šviesa, 2014.
4. Rytas Šalna, Edvardas Baleišis, Ričardas Baubinas, Vidmantas Daugirdas. Žemė, I dalis, vadovėlis 9 klasei, Vilnius: Briedis, 2012.
5. Rytas Šalna, Edvardas Baleišis, Žemė, Geografijos užduočių sąsiuvinis 9 klasei, I dalis, Vilnius: Briedis, 2015.
6. Ignas Kapleris, Antanas Meištas, Karolis Mickevičius, Andželika Laužikienė, Robertas Ramanauskas, Živilė Tamkutonytė-Mikailienė, Laikas, istorijos vadovėlis 9 klasei, I ir II dalys, Vilnius: Briedis, 2006.

..... klasė (muzika)

Kokio etnografinio regiono daina?

1.

2.

3.

4.

5.

..... klasė

I. Kokia vietovė? Koks etnografinis regionas?

	Vietovės/objekto (miesto, kaimo, upės, kalvos) pavadinimas	Regiono pavadinimas
1. fotografija		
2. fotografija		
3. fotografija		
4. fotografija		
5. fotografija		
Viso:		

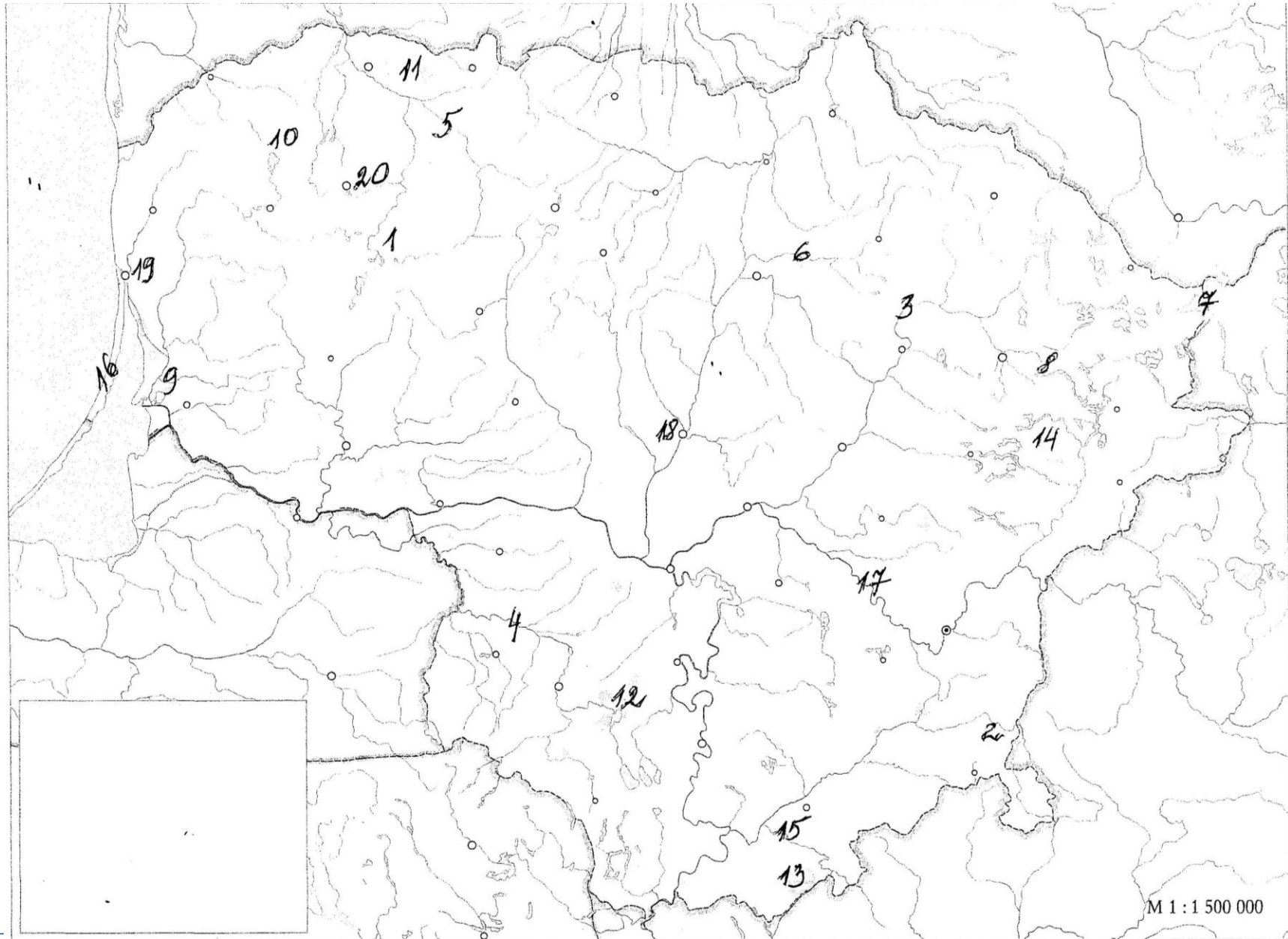
Vertinama po 1 tašką. Iš viso galima surinkti 10 taškų.

II. Lietuvos geografiniai objektai. Konkurso metu pridedamas Lietuvos kontūrinis žemėlapis (Žemė. Užduočių sąsiuvinis 9 klasei, I dalis, p.56) su numeriais nuo 1 iki 20.

	Pavadinimas
1. Aukštuma	
2. Aukščiausia kalva	
3. Upė	
4. Upė	
5. Upė	
6. Upė	
7. Didžiausias ežeras.	
8. Giliausias ežeras.	
9. Jūrinės (lagūninės) kilmės ežeras	
10. Ežeras	
11. Pelkė	
12. Pelkė ir ežeras	
13. Pelkė	
14. Giria	
15. Didžiausia Lietuvos giria	
16. Nacionalinis parkas	
17. Kultūrinis rezervatas	
18. Miestas	
19. Miestas	
20. Miestas – 2016 metų Lietuvos kultūros sostinė.	
Viso taškų	

Vertinama po 1 tašką. Galima surinkti iki 20 taškų.

Viso I ir II dalys: (galima surinkti 30 taškų)

Kūno kultūra

Per kūno kultūros pamokas mokiniai susipažino su dvidešimto amžiaus pradžios vaikų žaidimais. Konkurso metu mokytoja priminė, kad vaikai ir patys susigalvodavo įvairiausių žaidimų: statinės lanką užmesti ant įbesto kuolelio, užrištomis akimis su pagaliu numušti seną naudoti nebetinkamą ašotį, užmautą ant tvoros, pagauti draugą ir jį atpažinti, padėti ant kelmo kankorėžių ir juos pagaliu numušti.

Konkursui buvo pasiūlytas žaidimas, kurį žaidė visi grupės nariai. Gimnazijos koridoriuje kiekvienas grupės narys turėjo užmesti lanką ant stovo. Laimėjo taikliausiai mėčiusi grupė.

Kitas žaidimas buvo jau nekonkursinis – kamuoliu numušti pastatytus kėglius. Antras žaidimas buvo žaidžiamas, kai komisija skaičiavo taškus.

Kūno kultūra

Klasės	Surinko taškų
1a	
1b	
1c	
1d	

Lietuvių kalba ir literatūra (Pastaba: užduotys sugalvotos pagal Literatūros vadovėlį 9 klasei. Autorės: Irena Kanišauskaitė, Nijolė Šervenikaitė, Saulius Žukas; leidykla „Baltos lankos“, 2006).

Pirmas mokinys skaito ištrauką:

„Daugel metų sviets rokavo
Mūsų žemė kaip pražuvo,
Kaip užmiršo kalbą savo
Ir užmiršo kuomi buvo.

Tarp žemaičių vis atgijo
Garbė tėvų ir liežuvis,
Meilė tarp jų išsiliejo,
Prasidžiugo ir lietuvis.“

Antras mokinys skaito ištrauką:

„Rods, - tarė Slunkius,- vėl bensyk su padėjimu
Dievo
Išmiegot ir sąnarius atgaivyti galėjom.
Ak! kiek syk aš, rūpesčių visų neminėdams,
Ištisas ir užklots krankiau pas kakalį šiltą.
Ak! kad būt ilgiaus žiema pas mus pasilikus
Ir kad vis miegot mums būtų sviete paskirta.
Ogi dabar, žėlėk Dieve! jau vasara randas
Ir darbų naštas nusitvert vėl ragina rengtis“.

Trečias mokinys skaito ištrauką:

„Lapė alkana ant jo iš krūmo veizdėjo
Ir, norėdama mėsą pagauti,
Rūpinos, kaip reik varną apgauti.
Tartumei nuliūdusi pas pušį atėjo
Ir beprotį juodvarnį taip girti pradėjo:
„ Kas tavo gražumo!
Kas plunksnų skaistumo!
Žodžiu tariant, iš paukščių tu esi gražiausias.
O taip tarpe jų visų gali būt pirmiausias.
O idant balsą turėtumei,
Ištikrai karalium būtumei“.

Ketvirtas mokinys skaito ištrauką:

„Kur lakioja mintis?
Ko taip žiba akis?
Kam ašaros veržias ir byra?
Aš patsai nežinau,
Tik Aukščiausio prašau,
Kad stiprintų verkiančią lyrą.

Kai ne kartą sunku,
Skusčiaus lūpų kraštu,
Kam širdį Aukščiausias man davė?
O tačiau juk be jos
Ant šios žemės karčios
Poetai negims nesapnavę“

Penktas mokinys skaito ištrauką:

„Miškan būdavo eini – tai net akį veria;
Vat teip linksmina dūšią, ažu širdies
tveria,
Kad net, širdžiai apsalus, ne kartą
dūmojai:
Ar miške aš čia stoviu, ar danguj, ar
rojuj?!
Kur tik žiūri, vis gražu: žalia, liekna,
gryna!
Kur tik uostai, vis miela: giria nosį trina!
Kur tik klausai, vis linksma: šlama, ūžia,
siaudžia!
Ką tik jauti, vis ramu: širdį glosto,
griaudžia!“

..... klasė

1. Kūrinio pavadinimas

Kūrinio autorius

2. Kūrinio pavadinimas

3. Kūrinio autorius

4. Kūrinio pavadinimas

Kūrinio autorius

5. Kūrinio pavadinimas

Kūrinio autorius

6. Kūrinio pavadinimas

Kūrinio autorius

9 priedas

Užduotis (technologijos): ragauti, perskaityti patiekalų pagrindinių ingredientų pavadinimus. Atsakymų lape parašyti patiekalo pavadinimą ir etnografinio regiono pavadinimą.

1. Pirmo patiekalo ingredientai: bulvės, grietinė, druska, kopūsto lapas.
2. Antro patiekalo ingredientai: kiaušiniai, miltai, vanduo, aliejus arba taukai.
3. Trečio patiekalo ingredientai: grietinė, sviestas, rūgpienis, druska, prieskoniai.
4. Ketvirto patiekalo ingredientai: stambiai kapota mėsa, lašiniai, druska, prieskoniai, kiaulės skrandis arba pūslė.
5. Penkto patiekalo ingredientai: varškė, pienas, kiaušiniai, druska, soda.

10 priedas

..... klasė (technologijos)

Koks patiekalo pavadinimas?

Koks etnografinis regionas?

1

.....

2

.....

3

.....

4

.....

5.....

.....

..... klasē

1. Asmenybē

a).....

b).....

2. Asmenybē

a).....

b).....

3. Asmenybē

a).....

b).....

4. Asmenybē

a).....

b).....

5. Asmenybē

a).....

b).....

Taškų skaičiavimo lentelė

	1a	1b	1c	1d
Muzika				
Geografija				
Kūno kultūra				
Lietuvių kalba ir literatūra				
Technologijos (valgiai)				
Istorija				
Viso:				

Muzikos užduoties atsakymai:

1. Aukštaitija
2. Dzūkija
3. Mažoji Lietuva
4. Suvalkija
5. Žemaitija

..... klasė

I. Kokia vietovė? Koks etnografinis regionas?

	Vietovės/objekto (miesto, kaimo, upės, kalvos) pavadinimas	Regiono pavadinimas
1. fotografija	Trakai	Dzūkija
2. fotografija	Mingės kaimas, Minijos upė	Mažoji Lietuva
3. fotografija	Medvėgalis	Žemaitija
4. fotografija	Anykščiai, Medžių lajų takas	Aukštaitija
5. fotografija	Marijampolė	Suvalkija
Viso:		

II. Lietuvos geografiniai objektai. Pridedamas Lietuvos kontūrinis žemėlapis (Žemė, Užduočių sąsiuvinis 9 klasei, I dalis, p.56) su numeriais nuo 1 iki 20.

	Pavadinimas
1. Aukštuma	Žemaičių
2. Aukščiausia kalva	Aukštojas
3. Upė	Šventoji
4. Upė	Šešupė
5. Upė	Venta
6. Upė	Lėvuo
7. Didžiausias ežeras.	Drūkšiai
8. Giliausias ežeras.	Tauragnas
9. Jūrinės (lagūninės) kilmės ežeras	Krokų Lanka
10. Ežeras	Platelių
11. Pelkė	Kamanų
12. Pelkė ir ežeras	Žuvintas
13. Pelkė	Čepkelių
14. Giria	Labanoro
15. Didžiausia Lietuvos giria	Dainavos
16. Nacionalinis parkas	Kuršių nerijos NP
17. Kultūrinis rezervatas	Kernavės
18. Miestas	Kėdainiai
19. Miestas	Klaipėda
20. Miestas – 2016 metų Lietuvos kultūros sostinė.	Telšiai
Viso taškų	

Viso I ir II dalys:

Lietuvių kalba ir literatūra (Pastaba: užduotys sugalvotos pagal Literatūros vadovėlį 9 klasei. Autorės: Irena Kanišauskaitė, Nijolė Šervenikaitė, Saulius Žukas; leidykla „Baltos lankos“, 2006).

Pirmas mokinys skaito ištrauką:

„Daugel metų sviets rokavo
Mūsų žemė kaip pražuvo,
Kaip užmiršo kalbą savo
Ir užmiršo kuomi buvo.

Tarp žemaičių vis atgijo
Garbė tėvų ir liežuvis,
Meilė tarp jų išsiliejo,
Prasidžiugo ir lietuviai.“

1. *Atsakymas: odė „Šlovė žemaičių“. Autorius – Simonas Stanevičius.*

Antras mokinys skaito ištrauką:

„Rods, - tarė Slunkius,- vėl bensyk su padėjimu
Dievo
Išmiegot ir sąnarius atgaivyti galėjom.
Ak! kiek syk aš, rūpesčių visų neminėdams,
Ištisas ir užklots krankiau pas kakalį šiltą.
Ak! kad būt ilgiaus žiema pas mus pasilikus
Ir kad vis miegot mums būtų sviete paskirta.
Ogi dabar, žėlėk Dieve! jau vasara randas
Ir darbų naštas nusitvert vėl ragina rengtis“.

2. *Atsakymas: poema „Metai“. Autorius – Kristijonas Donelaitis.*

Trečias mokinys skaito ištrauką:

„Lapė alkana ant jo iš krūmo veizdėjo
Ir, norėdama mėsą pagauti,
Rūpinos, kaip reik varną apgauti.
Tartumei nuliūdusi pas pušį atėjo
Ir beprotį juodvarnį taip girti pradėjo:
„Kas tavo gražumo!
Kas plunksnų skaistumo!
Žodžiu tariant, iš paukščių tu esi gražiausias.
O taip tarpe jų visų gali būt pirmiausias.
O idant balsą turėtumei,
Ištikrai karalium būtumei“.

3. *Atsakymas: pasakėčia „Lapė ir juodvarnis“. Autorius – Simonas Stanevičius.*

Ketvirtas mokinys skaito ištrauką:

„Kur lakioja mintis?
Ko taip žiba akis?
Kam ašaros veržias ir byra?
Aš patsai nežinau,
Tik Aukščiausio prašau,
Kad stiprintų verkiančią lyrą.

Kai ne kartą sunku,
Skusčiaus lūpų kraštu,
Kam širdį Aukščiausias man davė?
O tačiau juk be jos
Ant šios žemės karčios
Poetai negims nesapnavę“

4. *4. Atsakymas: eilėraštis „Nenoriu sapnų“. Autorius – Maironis.*

Penktas mokinys skaito ištrauką:

„Miškan būdavo eini – tai net akį veria;
Vat teip linksmina dūšią, ažu širdies tveria,
Kad net, širdžiai apsalus, ne kartą dūmojai:
Ar miške aš čia stoviu, ar danguj, ar rojuj?!
Kur tik žiūri, vis gražu: žalia, liekna, gryna!
Kur tik uostai, vis miela: giria nosį trina!
Kur tik klausai, vis linksma: šlama, ūžia,
siaudžia!
Ką tik jauti, vis ramu: širdį glosto, griaudžia!“

5. *5. Atsakymas: poema „Anykščių šilelis“. Autorius – Antanas Baranauskas.*

17 priedas

Istorijos užduočių atsakymai

Asmenybės ir jų nuopelnai

1. Vytautas Didysis (laimėtas Žalgirio mūšis, išplėsta LDK teritorija, sustiprintas LDK savarankiškumas nuo Lenkijos, Lucko suvažiavime išreikštas noras karūnuotis 1429 metais, LDK krikštas 1387 metais).
2. Emilija Pliaterytė (1830-1831 metų sukilimo būrio vadė/kapitonė, Lietuviškoji Žana d'Ark, mokė valstiečių vaikus lenkų ir prancūzų kalbų).
3. Vincas Kudirka (tautiškos giesmės autorius, laikraščio „Varpas“ redaktorius, tautinio atgimimo veikėjas).
4. Tadas Kosciūška (1794 metų sukilimo, nukreipto prieš Rusiją, ATR vadas, 1775-1783 metų JAV Nepriklausomybės karo dalyvis).
5. Jonas Basanavičius („Aušros“ redaktorius, 1905 m. Didžiojo Vilniaus kino organizatorius, 1907 m. Lietuvos mokslo draugijos įkūrėjas, Lietuvos Tarybos pirmininkas, 1918 02 16 Nepriklausomybės akto signataras).

18 priedas

Technologijų užduoties atsakymai

Patiekalo Nr.	Patiekalas	Regionas
1.	bandos	Dzūkija
2.	blynai	Aukštaitija
3.	kastinys	Žemaitija
4.	skilandis	Suvalkija
5.	kėžis (sūris)	Mažoji Lietuva